

Wprowadzenie

Istotnym problemem związanym z procesami technicznymi, technologicznymi i urbanistycznymi w naszym kraju staje się ich wpływ na postawy społeczeństwa, a przede wszystkim młodzieży i to w okresie jej społecznego dorastania.

Dość często obserwuje się u części młodzieży niekorzystne zjawiska narastania zaburzeń w jej zachowaniu. Mass media niemal codziennie informują o narastających trudnościach w procesie wychowywania młodzieży, o coraz silniejszym i negatywnym wpływie zarówno środowiska rówieśników, jak i niestety domu rodzinnego, na zmianę w postawach wobec określonych wartości. Dysonans pogłębia fakt, iż symptomem czasów staje się bardzo zróżnicowane, a nawet wręcz negatywne, podejście różnych środowisk, w tym rodziny, szkoły, kręgów rówieśniczych, a również i instytucji społecznych wobec takich pozytywnych wartości, jak patriotyzm, uczciwość, społeczne współdziałanie i inne.

Problem zaburzeń w postawach młodzieży staje się przedmiotem analiz wielu uczonych, zajmujących się mechanizmami kształtowania się postaw wśród młodzieży, głównie psychologów, socjologów, pedagogów a także prawników i kryminologów. Bogata literatura ostatnich kilku lat, poruszająca tę problematykę, nie zawsze jest kompleksową analizą i oceną narastającego zjawiska zaburzeń w zachowaniu młodocianych i skutków tych zaburzeń, prowadzących w konsekwencji do działań wręcz patologicznych.

Stąd też podjęto próbę komplementarnego ujęcia mechanizmów, powodujących różnego rodzaju zaburzenia i ich negatywnych skutków a także i możliwości podejmowania działań profilaktycznych.

Niniejsza książka stanowi studium diagnostyczne problemu występowania zaburzeń w zachowaniu młodzieży dorastającej, źródeł tych zaburzeń i negatywnych skutków, jako podstawy do podejmowania efektywnych działań wychowawczych, głównie w najbliższym młodzieży środowisku, jakim jest szkoła.

Książka składa się z czterech rozdziałów, z których w pierwszym zaprezentowano aktualne teorie zaburzeń w zachowaniu w oparciu o kryteria wyróżniające, dokonano ich klasyfikacji. Zaprezentowana została cała procedura badawcza, uwzględniająca zakres i zasięg podjętych badań we wszystkich przyjętych fazach.

W kolejnych rozdziałach przedstawiono: wpływ nauczyciela-wychowawcy na powstawanie, utrwalanie i nasilanie się zaburzeń w zachowaniu uczniów, szkołę jako instytucję wychowania intencjonalnego a zjawisko patologii społecznej, patogene aspekty pracy wychowawczej szkoły.